

NOTAT

Dato: 31. august 2009
Kontor: Kontrol- og Analyse
J.nr.: 2008/4059-756
Sagsbeh.: SBA/GSN
Fil-navn: Notat

**Notat til Europaudvalget
om
afgivelse af indlæg i EF-Domstolens præjudicielle sag C-310/08, Nimco Hassan Ibrahim**

1. Indledning

Court of Appeal (Civil Division) i Storbritannien har forelagt EF-domstolen fire præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 12 i forordning (EF) nr. 1612/68 (forordning 1612/68) om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet samt om fortolkningen af direktiv 2004/38/EF om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (opholdsdirektivet).

Sagsøgte i sagen er en i Storbritannien bosiddende somalisk frasepareret kvinde, der har fire børn, der er danske statsborgere.

Det centrale spørgsmål i sagen er, om sagsøgte kan gøre en opholdsret gældende i medfør af artikel 12 i forordning 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed under henvisning til, at hendes børn er under uddannelse, eller om det alene er reglerne i opholdsdirektivet, der finder anvendelse på en situation som den foreliggende.

2. Sagens faktiske omstændigheder

Sagsøgte i sagen er en somalisk kvinde, der blev familiesammenført til Storbritannien i 2003 med henvisning til ægteskab med en dansk statsborger (hovedpersonen), som hun blev separeret fra i 2004. Parret har fire fællesbørn, som er danske statsborgere. Fællesbørnene er mindreårige og under uddannelse i Storbritannien. Sagsøgte har ikke på noget tidspunkt været selvforsørgende og har ingen sygeforsikring. Hovedpersonen var arbejdstager i Storbritannien i cirka 7 måneder og modtog i cirka 1 år støtte som følge af uarbejdsdygtighed. Han genoptog ikke arbejdet og var i en periode udrejst af Storbritannien. Efter tilbagekomsten har han ikke været i beskæftigelse.

Det første og andet præjudicielle spørgsmål i sagen er, om sagsøgte og fællesbørnene alene har opholdsret, hvis de opfylder betingelserne for opholdsret i opholdsdirektivet, eller om artikel 12 i forordning (EF) nr. 1612/68 selvstændigt kan påberåbes til støtte for en opholdsret uden iagttagelse af betingelserne i opholdsdirektivet.

Det søges således afklaret, om reglerne i opholdsdirektivet udtømmende regulerer adgangen til fortsat ophold for en hovedpersons ægtefælle og børn i en situation som den foreliggende, eller om bestemmelsen i artikel 12 i forordning 1612/68 om opholdsret for børn af arbejdstagere kan påberåbes særskilt til støtte for en opholdsret. I tilfælde af EF-domstolens bekræftende svar på, at artikel 12 i forordning 1612/68 kan påberåbes selvstændigt til støtte for en opholdsret for hovedpersonens ægtefælle og børn under uddannelse, søges samtidig afklaret, om denne opholdsret kan betinges af, at hovedpersonens familiemedlemmer råder over tilstrækkelige midler og er omfattet af en sygeforsikring.

EF-domstolen har i tidligere domme fastslået, at der af artikel 12 i forordning 1612/68 kan udledes en opholdsret for en EU-borgers børn, der har taget bopæl i en medlemsstat på et tidspunkt, hvor en af deres forældre udøvede sin opholdsret som vandrende arbejdstager, med henblik på at gennemføre almindelig skolegang dér samt for den af forældrene, som faktisk passer børnene. Denne opholdsret gælder uanset forældrenes nationalitet og uanset om forældrene i mellemtiden er blevet skilt, eller den forælder, der er EU-borger, ikke længere er vandrende arbejdstager i værtsmedlemsstaten, jf. herved dom af 17. september 2002 i sag C-413/99, Baumbast. Domstolen tog imidlertid ikke udtrykkeligt stilling til, om medlemsstaterne kan stille krav om selvforsørgelse til forældre, der passer børn omfattet af artikel 12 i forordning 1612/68.

3. Dansk praksis

Sagen er interessant, da den vedrører fortolkningen af EU-retsgrundlaget for så vidt angår retten til ophold for familiemedlemmer, herunder en ægtefælle, der er tredjelandstatsborger, når denne er separeret fra hovedpersonen og ikke er selvforsørgende samt unionsborgerens børn, der er tilmeldt en uddannelsesinstitution.

EU-opholdsbekendtgørelsens § 14 gennemfører opholdsdirektivets regler i dansk ret om familiemedlemmers ret til at blive boende efter hovedpersonens død eller udrejse. Efter de foreliggende oplysninger fra udlændingemyndighederne ses der ikke at være truffet afgørelser vedrørende anvendelsen af hverken bestemmelsen i EU-opholdsbekendtgørelsens § 14 eller artikel 12 i forordning 1612/68

4. De forelagte spørgsmål og regeringens stillingtagen

Efter regeringens opfattelse er der en række grunde til, at artikel 12 i forordning 1612/68 ikke længere omfatter børns og forældres opholdsret. I den forbindelse bemærkes navnlig, at baggrunden for, at man har valgt at bevare artikel 12 i forordning 1612/68, efter regeringens opfattelse er, at bestemmelsen angår en særlig ret for børn til ligebehandling for så vidt angår skolegang i værtsmedlemsstaten. En sådan ret til skolegang er således ikke selvstændigt reguleret i opholdsdirektivet.

Det er regeringens opfattelse, at spørgsmål om opholdsret for både børn og deres forældre i forbindelse med skolegang nu er reguleret i opholdsdirektivet. Dette understøttes navnlig af opholdsdirektivets artikel 12, stk. 3, hvorefter en unionsborgers børn eller den person, som

har den faktiske forældremyndighed, uanset nationalitet, bevarer retten til ophold i forbindelse med en uddannelse, hvis disse børn opholder sig i værtsmedlemsstaten og er tilmeldt en uddannelsesinstitution, i tilfælde hvor unionsborgeren udrejser eller afgår ved døden. Denne bestemmelse ville være overflødig, hvis der kunne udledes en selvstændig opholdsret af artikel 12 i forordningen.

Regeringen finder på denne baggrund, at artikel 12 i forordning 1612/68 som denne er fortolket bl.a. i Baumbast-dommen ikke efter opholdsdirektivets ikrafttræden kan påberåbes til støtte for en opholdsret i den foreliggende situation, idet reglerne i opholdsdirektivet, som kodificerer opholdsretten for EU-borgere og deres familiemedlemmer i én samlet retsakt, herunder for arbejdstageres familiemedlemmer, udtømmende regulerer adgangen til ophold, jf. opholdsdirektivets 4. indledende betragtning.

Såfremt EF-domstolen finder, at forordningens artikel 12 selvstændigt hjemler adgang til fortsat ophold for unionsborgerens ægtefælle og børn, bør kravet om selvforsørgelse og sygeforsikring til forældre af børn omfattet af artikel 12 efter regeringens opfattelse være en grundlæggende betingelse, idet det inden for rammerne af EU-retten er legitimt at kræve, at familiemedlemmerne ikke bliver en urimelig byrde for værtsmedlemsstaternes sociale system.

Da sagen har nær sammenhæng med den præjudicielle sag C-480/08, Teixeira, hvor Danmark afgav skriftligt indlæg den 23. februar 2009, anmodede Danmark EF-domstolen om, i overensstemmelse med den forelæggende ret i Teixeira-sagen, at sagerne sammenlægges.

EF-domstolen har besluttet ikke at sammenlægge sagerne, men der afholdes mundtlig forhandling i begge sager den 2. september 2009.

Den danske regering skal på den baggrund afgive mundtligt indlæg i sagen og argumentere for:

- at der ikke kan støttes ret på artikel 12 i forordning 1612/68 i den foreliggende situation, idet opholdsdirektivet udtømmende regulerer spørgsmål vedrørende ret til ophold og bevarelse af opholdsret for unionsborgere og deres familiemedlemmer efter direktivets gennemførelse i national ret, og
- at opholdsretten betinges af – for det tilfælde, at EF-domstolen skulle finde, at artikel 12 i forordning 1612/68 hjemler adgang for fortsat ophold for hovedpersonens familiemedlemmer – at unionsborgerens familiemedlemmer er selvforsørgende og omfattet af en sygeforsikring.